

APIE NRTIC

NRTIC yra nevyriausybinė organizacija, teikianti informaciją ir pagalbą asmenims, susidūrusiems su naujaisiais religiniais judėjimais. Centro steigėjai yra psichologijos, teisės, religijotyros, religijos sociologijos, religijos filosofijos, Bažnyčios istorijos bei teologijos sričių specialistai.

NRTIC nepriima jokios paramos iš grupių, apie kurias teikia informaciją visuomenei.

NRTIC teikia objektyvią informaciją apie naujuosius religinius judėjimus (NRJ - kultus, sektas, alternatyvias religijas). Tokia informacija suteikia galimybę daryti atsakingus pasirinkimus, mažina socialinę įtampą, kuri kyla dėl NRJ veiklos. NRTIC, bendradarbiaudamas su kitų sričių specialistais, siekia padėti buvusiems ir esamiems NRJ nariams atkurti santykius šeimoje, gauti kvalifikuotą psichologinę ar teisinę pagalbą. Mūsų tikslas – plėtoti pilietinę visuomenę, grįstą pasitikėjimu ir tolerancija.

Organizacijos adresą ir telefonus pasiteiravimui rasite šio lankstinuko nugarėlėje.

www.religija.lt – NRTIC tvarkoma išsamiausia svetainė apie religiją ir naujuosius religinius judėjimus lietuvių kalba. Svetainėje pateikiama religinio gyvenimo Lietuvoje analizė, religijos sociologijos, religijotyros tekstai.

Atskira rubrika svetainėje skirta tiems, kuriems, susidūrus su „sektomis“, reikalinga pagalba.

NEMOKAMOS KONSULTACIJOS

Konsultacijos teikiamos kiekvieną
pirmadienį ir antradienį
nuo 17 iki 19 val.

Vilniaus Bernardinų bažnyčios raštinės patalpose
(Maironio g. 10).

Konsultuojama religinių ir pseudo religinių judėjimų
klausimais.

Nurodytomis valandomis informacijos taip pat galite teirautis
Vilniaus Bernardinų bažnyčios raštinės telefonu
(8-5)2609292

Į mus galite kreiptis:

Paštu: Maironio g. 10,
LT-01124 Vilnius

El. paštu: info@religija.lt

Telefonu:

Milda Ališauskienė: (8~686) 13183

Donatas Glodenis: (8~685) 44611

Gediminas Pulokas: (8~650) 10158

Klausimus naujųjų religijų specialistams galite
užduoti NRTIC žiniatinklio svetainėje

www.religija.lt

Išleista Vilniaus m. savivaldybės

Sveikatos ir socialinės apsaugos departamentui parėmus.

© NRTIC, 2004. Visos teisės saugomos.

Dauginti ir platinti leidžiama nekomerciniais tikslais.

Platinti pakeistą tekstą ar tik dalį lankstinuko draudžiama.

NAUJUJŲ RELIGIJŲ TYRIMŲ IR INFORMACIJOS CENTRAS

*Informacija apie naujuosius religinius
judėjimus*

*Pastarųjų dienų
šventųjų Jėzaus
Kristaus Bažnyčia
(mormonai)*

KAS TAI?

Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčia, plačiai žinoma kaip *mormonų Bažnyčia*, yra viena iš seniausių ir pastaruoju metu sparčiausiai plintančių naujųjų religijų.

KAS ĮKŪRĖJAS?

Mormonų Bažnyčią įkūrė *Džozefas Smitas* (*Joseph Smith*, 1805-1844), gyvenęs Niujorko valstijoje, JAV. Jo šeima buvo krikščionys. Mormonai tiki, kad keturiolikmetį Džozefą aplankė pirmoji vizija. Jam pasirodę Dievas Tėvas ir Jėzus Kristus pasakė, kad kol kas žemėje nėra tikros krikščionių bažnyčios ir todėl jis turėtų neskubėti rinktis. Septyniolikmetį Smitą aplankė antroji vizija – jam apsiareiškė angelas Moronis ir nurodė auksinių plokščių, kuriose senovės egiptiečių hieroglifais buvo aprašyta senovės Amerikos civilizacijos istorija, užkasimo vieta. Gavęs plokštes, Smitas išvertė tekstą ir išleido jį pavadinęs *Mormono knyga*.

TRUMPA BAŽNYČIOS ISTORIJA

1830 m. Dž. Smitas Niujorko valstijoje įkūrė *Kristaus Bažnyčią*, kurią 1838 m. pervadino į *Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčią*. Naujai įkurta Bažnyčia patyrė persekiojimus, nes mormonai praktikavo poligamiją, bei buvo manoma, jog jie siekia teokratinio valdymo. Taip pat didelio pasipriešinimo sulaukė mormonų teiginys, jog *Mormono knyga* yra apreikštasis Dievo žodis, prilygintinas Biblijai. Nepaisant opozicijos Bažnyčia augo, tačiau dėl nuolatinių persekiojimų Smito sekėjams ne kartą teko išsikelti.

Po Dž. Smito nužudymo 1844 m. Bažnyčią buvo ištikusi krizė. Antruoju Bažnyčios prezidentu tapo *Brighamas Jangas* (*Brigham Young*, 1801-1877), kurio vedini mormonai 1847 m. atsikraustė į Druskos ežero slėnį (Salt Lake Valley) ir čia įkūrė Salt Lake miestą (Salt Lake City), dabartinės Jutos valstijos sostinę. Vėliau B. Jangas įteisino poligamiją, kurios slapčia laikėsi ir Dž. Smitas. Nepaisant politinio spaudimo iš JAV vyriausybės, B. Jango vadovaujami mormonai paplito visoje Jutos teritorijoje ir tapo vyraujančia religija. Po Jango mirties, jo įpėdiniai tęsė poligamijos tradiciją, kol 1890 m. to meto Bažnyčios prezidento Vilfordo Vudrufo (Wilford Woodruff) dekretu poligaminės šeimos buvo uždraustos. Antrasis Bažnyčios dekretas dėl poligaminių santuokų buvo išleistas 1904 m., po to, kai mormonų valstijos atstovai pateko į JAV senatą. Po šio dekreto paskelbimo poligamiją praktikavę Bažnyčios nariai buvo ir yra ekskomunikuojami. Tačiau ir šiais laikais keli tūkstančiai nuo pagrindinės Bažnyčios atsiskyrusioms bendruomenėms priklausančių žmonių Jutos, Arizonos ir Nevados valstijose,

uždarose kolonijose, tebepraktikuoja poligamiją.

KUR MORMONAI VEIKIA IR KIEK JŲ YRA?

Mormonų bendruomenės veikia daugumoje pasaulio valstybių, ir turi apie 11 milijonų narių. Mormonų Bažnyčiai priklauso apie 80% Jutos valstijos (JAV) gyventojų. Į Lietuvą pirmieji mormonų misionieriai atvyko 1992 m., o 1993 m. buvo pakrikštyti pirmieji Bažnyčios nariai. 2001 m. gyventojų surašymo duomenimis, mormonais save laikė 197 Lietuvos gyventojai. Mūsų šalyje veikia keturios bendruomenės didžiuosiuose miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Prie bendruomenių veikia sekmadieninės mokyklos vaikams bei suaugusiems. Kaip ir visame pasaulyje, Lietuvoje mormonai aktyviai veikia labdaros srityje, remia įvairias vaikų globos organizacijas, organizuoja nemokamas anglų kalbos pamokas pageidaujantiems.

KUO TIKI MORMONAI?

Mormonai tiki į Dievą Tėvą, Jo Sūnų Jėzų Kristų ir Šventąją Dvasią kaip tris atskirus asmenis. Yra tikima, kad Dievas Tėvas buvo *vienas iš daugelio* kitų dievų, buvo vedęs ir turėjo materialų žmogaus kūną. Jėzus Kristus, pasak mormonų, yra *pirmasis* Dievo dvasinis vaikas, kuris buvo pradėtas kaip ir visi žmonės, ir kuris ne visada buvo Dievu.

Mormonai tiki, kad jie yra dvasiniai Dievo palikuonys ir, kad visi žmonės anksčiau gyveno kartu su Dievu. Gyvenimas žemėje, pasak mormonų, yra skirtas susipažinimui su Viešpaties planais ir yra dalis išganymo plano. Šios išganymo dalies tikslas – kad visi Dievo vaikai galėtų pajusti fizinę egzistenciją bei mirtį ir vėliau galėtų grįžti prie Jo amžiams. Gyvenimas žemėje yra „testas“, kuris padeda nuspręsti, ar žmonės yra verti grįžti gyventi su Dievu, todėl labai svarbu išnaudoti visas jo teikiamas galimybes – mokytis, ugdyti savo talentus, vykdyti paskirtąsias misijas, kurti būsimos amžinos šeimos pamatus.

Mormonai tiki, kad po mirties jų dvasia atsiskiria nuo kūno ir eina į dvasių pasaulį laukti prisikėlimo. Po prisikėlimo dvasia, vėl susijungusi su kūnu, patenka į teismą, kuriame yra nusprendžiama, ar žmogus vertas gyventi su Dievu Tėvu ir Jo Sūnumi amžinybėje. Teisme yra nusprendžiama į kurią dangaus karalystę keliaus nemirtingumą įgavęs žmogus. Egzistuoja trys dangaus karalystės. Į *pirmąją karalystę* gali patekti tie, kurie sąmoningai atmetė Jėzaus Kristaus evangeliją ir padarė rimtas nuodėmes, tokias kaip neištikimybė, melagystė ir žudymas ir dėl jų nesigailėjo. Šie žmonės niekada nebus kartu su Jėzumi Kristumi ar Dievu Tėvu. *Antroji karalystė* skirta tiems, kurie garbingai gyveno Žemėje, tačiau buvo

užsiėmę savo žemiškais darbais ir neliudijo Jėzaus. Šie žmonės gali būti kartu su Sūnumi, tačiau negalės būti kartu su Tėvu. *Trečioji* ir svarbiausia *karalystė* yra visų mormonų siekinys. Ji skirta tiems, kurie drąsiai liudijo Jėzų ir buvo pakrikštyti. Į šią karalystę gali pakliūti tik susituokę mormonų šventykoje. Čia patekęs gali visą amžinybę būti kartu su Tėvu ir Sūnumi. Mormonai tiki, jog amžinas gyvenimas yra didžiausia Dievo dovana žmonėms, o Išganymo planas yra būdas tą dovaną gauti. Taip pat yra tikima, kad kiekvienas žmogus gali *tapti Dievu* ir turėti visą galią ir šlovę, kurią turi Dievas Tėvas.

Bažnyčios nariu yra tampama po krikšto. Mormonų šeimose vaikai krikštijami aštuonerių metų. Taip pat Bažnyčios nariu galima tapti atsivertus arba po mirties. *Krikštas po mirties* yra ypatingas mormonų doktrinos elementas. Yra tikima, jog visos dvasios, laukiančios prisikėlimo ir teismo, turės galimybę priimti arba atmesti Evangeliją ir krikšto apeigas, kurios mirusiojo vardu buvo atliktos. Pomirtinis krikštas, turi būti atliekamas šventykoje (pasaulyje yra apie šimtą mormonų šventyklų.)

Kasdieniniame gyvenime mormonai privalo laikytis tam tikrų taisyklių – *nevaroti* narkotikų ir alkoholinių gėrimų, nerūkyti, negerti kavos ir arbatos. Jaunuliai turi išlikti skaidūs iki santuokos, vengti pornografijos, nekalbėti nešvankybų ir nelošti. Visi Bažnyčios nariai privalo mokėti *dešimtinę* – vieną dešimtąją dalį savo pajamų – Bažnyčiai. Šio įsakymo dėka mormonų Bažnyčia tapo viena turtingiausių pasaulyje.

Mormonų Bažnyčioje nėra apmokamos dvasininkijos, tikintieji yra kviečiami atlikti savo pareigas Bažnyčioje laisvalaikiu. Visi jaunuliai, vaikinai sulaukę 19, o merginos – 21 metų, pusantrų arba dvejus metus tarnauja misijose. Į misijas vykstama už savo lėšas, taigi kiekvienais metais apie 40 tūkst. Bažnyčios narių darbuojasi visame pasaulyje skleisdami mormonizmą.

Šeimos sukūrimas yra atsakingas žingsnis mormonų jaunuolių gyvenime, nes tikima, kad šventykoje pašventintos santuokos, kaip ir sukurtosios šeimos santykiai, nesibaigia mirtimi, o išlieka ir amžinybėje. Dėl šios priežasties yra labai svarbu bandyti kurti „amžiną šeimą“ ir stengtis gyventi taip, kad galėtumei grįžti pas Dievą Tėvą.

PROBLEMAS, KONTROVERSIJOS

Tiek mormonizmo doktrina, tiek Bažnyčios istorija dažnai buvo kritikuojamos dėl daugybės prieštaravimų. Mormonų Bažnyčios vadovybė ne kartą turėjo patikslinti arba naujai interpretuoti mormonų Bažnyčios istoriją bei doktriną. Kai kurie mokslininkai mormonai buvo ekskomunikuoti (atskirti nuo mormonų Bažnyčios) už kritines įžvalgas.